

Het heiligenboek

Heiligen van de zestiende eeuw (2). Stanislas, Martinus en Johanna Francisca Tom Zwaenepoel

Stanislas wordt in 1550 geboren in Rostkowo in Centraal-Polen. Hij stamt uit een oude adellijke familie. Met zijn broer volgt hij een opleiding aan het Weense jezuïetencollege (1564). In tegenstelling tot zijn broer, die een wereldlijk leventje leidt, wil Stanislas na zes maanden intreden in de jezuïetenorde. De gemeenschap staat echter zeer sceptisch tegenover die beslissing. Er wordt gevreesd voor politieke moeilijkheden met de invloedrijke familie Kostka, die allesbehalve opgezet is met Stanislas' keuze. Daarop verkleedt de jongen zich als bedelaar en vlucht naar Augsburg (1567). In Dillingen aan de Donau ondersteunt Petrus Canisius, in de functie van provinciaal van de Duitse jezuïeten, Stanislas' roeping en hij zendt hem naar de overste van de orde in Rome, waar hij in het noviciaat wordt opgenomen. Ook hier wordt Stanislas door zijn familie met ontvoering en gevangenschap bedreigd. Met zijn vrolijke en bescheiden aard, vroomheid en drang naar volkomenheid maakt hij indruk op de andere novicen. Ook zijn liefde en verering voor Maria valt op. Op de dag van het feest van Tenhemelopneming van Maria, in 1568, na een verblijf van tien maanden, sterft de

door de vlucht verzwakte jongen aan hoge koorts.

Martinus wordt in 1569 als onrechtelijk kind geboren in Lima in Peru. Zijn vader is een naar Lima uitgeweken Spaanse ridder. Aan zijn moeder, een kind van Afrikaanse slaven, heeft hij zijn religieuze opvoeding te danken. Hij groeit op in armoede, wordt hulp van een arts en volgt later een geneeskundige opleiding. Door zijn capaciteiten en zijn begripvolle omgang wordt zijn praktijk druk bezocht. In 1594 wil hij lekenbroeder van de derde orde van de dominicanen in Lima worden, maar hij wordt geweigerd. Mulatten komen in de sociale volgorde na de blanken, de indianen en de zwarten en kunnen bijgevolg geen priester worden. Negen jaar later mag hij alsnog intreden, maar in het klooster wordt hij slecht behandeld en gediscrimineerd. Tot aan zijn dood in 1639 wijdt hij zich vol overgave aan de ziekenzorg.

Martinus is streng voor zichzelf, maar mild voor anderen. Elke ochtend woont hij de eerste mis in de parochiekerk van San Lazaro bij en vervolgens zorgt hij tot 's nachts voor verweesde en verwaarloosde kinderen en zieken die naar hem toe komen om door hem genezen te worden. Zijn zus helpt bij de uitbouw

van zijn activiteiten. Er ontstaan een weeshuis, een armenkeuken voor hulpbehoevenden in het klooster en caritatieve instellingen in de hele stad. Stilaan verandert het klooster in een ziekenhuis dat, in tegenstelling tot andere ziekenhuizen, geen rekening houdt met de huidkleur van de patiënten. Als het klooster te klein wordt, fungeert ook het huis van zijn zus als ziekenhuis. Als gevolg van zijn inzet voor boeren, zwarte slaven, indianen en mestiezen heeft de Kerk Martinus tot patroonheilige van de sociale gerechtigheid verheven.

Johanna Francisca wordt in 1572 als dochter van een edelman in Dijon geboren. Op twintigjarige leeftijd huwt ze met baron Christophe de Chantal. Na een gelukkig huwelijk van tien jaar sterft Christophe bij een jachtongeval. Vanaf dan wijdt ze zich enkel nog aan de opvoeding van haar vier kinderen, aan gebed, boete en werken van naastenliefde. De eerste mystieke ervaringen en visioenen treden op. Wanneer ze een van Franciscus' vastenpreken in Dijon hoort (1604), vraagt ze hem haar geestelijke vader te worden. Tussen beiden ontstaat er een vriendschap. Op zijn advies sticht zij in 1610 de orde van de visitatie, genoemd naar het feest van Ma-

ria Visitatie (31 mei). De orde, die onder de geestelijke leiding van Franciscus komt te staan, is bedoeld voor weduwen en vrouwen die zich geroepen voelen tot een kloosterleven, maar niet opgewassen zijn tegen de strenge praktijken in de bestaande ordes. Na Franciscus' dood (1622) leidt Johanna Francisca de uitgave van diens brieven en preken en is ze kroongetuige in het proces van zijn zaligverklaring. In 1641 sterft ze in het visitatieklooster van Moulins, een van haar tientallen stichtingen. De visitandinnen, die later vooral in het onderwijs actief zullen zijn, bereiken in de achttiende eeuw met tweehonderd kloosters hun grootste uitbreiding.

Tom Zwaenepoel, *Het Heiligenboek. Levenswijsheid van honderd en enige heiligen*, Lannoo, Tielt, 2008, ISBN 978 90 209 8041 7. Dit boek is helaas uitverkocht.

Omroep

16 februari, 9 uur, Braambos op VRT één (herhaling omstreeks 00.15 uur op Canvas en op 22 februari om 12.15 uur op Canvas). Na een Close-up op de lancering van Broederlijk Delens campagne *Plan(t) de toekomst* de tweede aflevering van *Christenen in het Oosten*, vandaag over Ethiopië. Documentaire-maker Jacques Debs slaat in deze vierdelige serie geen alarmkreet over de moeilijke situatie van de christenen in het Oosten, hij wil de kijker gewoon laten kennismaken. Tot slot de RKK Kruispunt TV-reportage *Het jaar van paus Franciscus*, de man die door het tijdschrift Time werd uitgeroepen tot persoon van 2013. Wie is deze man toch dat hij in een mum van tijd de harten van vriend zowel als vijand wist te raken? Zijn eerste pausbezoek is aan Lampedusa en wanneer hij de Italiaanse president opzoekt, laat hij de pauselijke limousine achterwege. Ook Alessia Giuliani, de eerste vrouw die exclusief het Vaticaan en de paus fotografeert, vertelt over de uitstraling van de Argentijnse paus.

De vrome kudde

Lunch Ingezonden door Martin De Cauwer

Een vrouw stapt uit de trein en vergeet blijkbaar een pakje. Een alerte medereiziger maakt er haar attent op. Zegt de vrouw:

– Bedankt, mijnheer, maar het is in orde zo. Dat is het lunchpakket van mijn man en die werkt op het bureau voor gevonden voorwerpen.

Lunch Ingezonden door Maria Gijssels

In het restaurant kijkt de klant verschrikt op:

– Ober! Er zit een vlieg in mijn soep...

Sist de oper:

– Niet zo luid, mijnheer. Straks willen de andere gasten er ook een.

In onze Kerk mag best wat meer gelachen worden. Dat blijkt ook de uitdrukkelijke wens van heel wat lezers. Die proberen we in deze rubriek op hun wensen te bedienen. Wekelijks één of meerdere mopjes, leuke anekdotes, bedenkingen, woordspelingen...

Kent u er nog een leuke? **KERK & leven · Vrome Kudde**, Halewijnlaan 92, 2050 Antwerpen, fax 03 210 08 49, e-mail devromekudde@kerknet.be.

jeans	↓	deel v.e. lichaam	↓	zee-rover	↓	voorschrift	↓	schouderdoek	↓
geneesmiddel		lengtemaat	↓			wijze	↓	muurholte	↓
↙							2		
troefkaart	→			binnenplaats	→				
zenuwtrek				zangstem					
↙		1	tenenmand	↘			sine loco	→	
			Zwitserse stad				land in Afrika		
moeraskoorts	→			6					schaakstuk
grote houten hamer						aangehecht takje	→	3	
						Turkse titel			vogelverblijf
↙					edelgas	→			↓
strandmeer	→								
wortel				7			vreemde munt	→	
							maanstand		
↙								8	
					niets uitgezonderd	→			
warmedrank	→								
				5					
						weefsel	→		
									4

Ontdek meer en andere puzzels in onze puzzelboeken en -tijdschriften.

DE PUZZELAAR

© De Puzzelaar

Oplossing van de puzzel van vorige week: **PRIKBORD**

1	2	3	4	5	6	7	8
---	---	---	---	---	---	---	---